

Słowo wstępne

Kolejny tom monografii „Jawność i jej ograniczenia” jest efektem realizacji jednego z zadań projektu badawczo-rozwojowego współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Zadanie to odnosiło się do oceny aktualnej polskiej regulacji prawnej jawności i jej ograniczeń na tle standardów międzynarodowych, europejskich oraz analizy porównawczej z innymi systemami prawnymi, a także sformułowania zaleceń dla władz publicznych.

U zarania prac projektowych została opracowana przez Koordynatora zadania projektowego, a zarazem Redaktora tego tomu, we współpracy z *Ziemowitem Cieslikiem* i *Konradem Kuszelem*, metodyka badawcza, której podporządkowano poszczególne analizy autorskie. Objęła ona ogólny status prawny gwarancji jawności (terminologię, treść i formę badanej regulacji, jej normatywny poziom, założenia aksjologiczne, kwestię nadużycia prawa do informacji), ograniczenia jawności (problem ważenia dóbr, zakres i rodzaje ograniczeń, typy władz zainteresowanych ograniczeniami, metody regulacji, podstawowe dziedziny regulacyjne, w których wprowadzono ograniczenia), zagadnienia instytucjonalne (podstawy działania, status ustrojowy, zakres zadań i kompetencji), zagadnienia proceduralne związane z udostępnianiem i powtórny wykorzystywaniem informacji (podstawy prawne, tryby, podmioty uprawnione, formy prawne, odpłatność, środki ochrony prawnej, skutki naruszenia procedur), w przypadku standardów międzynarodowych ewentualne kwestie implementacyjne.

Niniejsza monografia zbiorowa obejmuje osiem tekstów. Pierwsze trzy dotyczą standardów wypracowanych na szczeblu międzynarodowym. Mowa tutaj o standardach określonych w ramach ONZ i pozaeuropejskich organizacji o charakterze partykularnym (*Cezary Mik*), regulacji Unii Europejskiej (*Dariusz Adamski*), standardach wynikających z regulacji europejskich dotyczących praw człowieka (*Michał Balcerzak*). Na kolejnych pięć składają się opracowania pokazujące unormowanie zasady jawności, a zwłaszcza jej ograniczeń w wybranych, a jednocześnie kluczowych z perspektywy polskiej regulacji prawnej, krajowych systemach prawnych. Są to artykuły dotyczące rozwiązań obowiązujących w Niemczech (*Ziemowit Cieslik*), Francji (*Tatiana Chauvin*), Włoszech (*Kamila Doktor-Bindas*), Wielkiej Brytanii (*Tomasz Jaroszyński*) oraz w Stanach Zjednoczonych (*Konrad Kuszel*). Niezależnie od tego, czy poszczególne wypowiedzi dotyczą aspektów międzynarodowych, czy też porównawczych kończą się one wnioskami i zaleceniami dla legislatora polskiego.

Uzupełnieniem tego opracowania są dwa dokumenty międzynarodowe. Pierwszym z nich jest komentarz ogólny Nr 34 Komitetu Praw Człowieka ONZ z 2011 r., organu stojącego na straży Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych

Słowo wstępne

z 1966 r., którego stroną jest również Polska, dotyczący wolności poglądów i wypowiedzi z art. 19 Paktu. Drugim jest dokument Rady Europy – zalecenie R(2002) Komitetu Ministrów w sprawie dostępu do dokumentów. Obydwa dokumenty stanowią nieoficjalne tłumaczenie oryginałów, wykonane przez *Michała Balcerzaka*. Całość dopełnia informacja o autorach książki. Warszawa, marzec 2016 r.

Warszawa, marzec 2016 r.

Cezary Mik